

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 105.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, SEPTEMBER, 12 1919.

LETO XXII. — VOL. XXII.

Liga narodov ali nove svetovne vojne.

Washington, 11. sept. Senatski odbor za zunanje zadeve je izročil mirovno pogodbo senatu. Sedaj se je začela zadnja obupna borba ali se mirovna pogodba sprejme ali ne. Mirovna pogodba pride pred senat prihodnji ponedeljek in bo ostala v tej zbornici toliko časa, dokler ne bo sprejeta ali zavrnjena. Več demokratičnih senatorjev se je priglasilo, da bodejo glasovali proti mirovni pogodbi.

Predsednik Wilson se nahaja sedaj na potovanju, da vzbudi med ameriškim ljudstvom zahtevo, da se sprejme mirovna pogodba taka kot je. Predsednik Wilson je v svojih govorih po deželi jasno izjavil, da bodejo sledile nemudoma nove vojne in hujši mednarodni spopadi, če se ne ustanovi Liga narodov in če se ne sprejme mirovna pogodba. Draginja in silni delavski nemiri se bodejo nadaljevali, boljše življenje bo dobil moč vseh, če senat zavrne mirovno pogodbo. Nasprotno pa republikanski senatorji očitajo, da bo ravno Liga narodov povzročila nove vojne, in da Liga narodov daje Zjed. državam priliko, da se vrtikajo v tujezemski razmere, in objednem pa imajo evropske države pravico vrtikati se v ameriške razmere. Nikdar ni imel noben predsednik še toliko ostrega boja, da zmaga s svojimi načrti. Kot je položaj sedaj, se skoro pričakuje, da bodejo republikanci zmagali v senatu in bo mirovna pogodba zavrnjena.

— Pismo ima v našem uredništvu John Znidaršič.

— 19. sept. pride v Cleveland governor Cox. Priredi se posebej večer od strani amerikanizacijskega odbora, pri katerem bodejo navzoči učitelji, ki učijo ameriško državljanstvo. Governor bo imel na nje nagovor, kako pridobiti najlažje tuje za državljanstvo.

— Zborujoči premogari v Clevelandu so obsodili boljše življenje in I. W. W. organizacije in bodejo priporočili delavcem, da volijo za kandidatke delavske stranke, ki se je pravkar osnovala. Nad 2000 delegatov je navzočih, ki zastopajo 500.000 premogarjev.

— Na univerzi sv. Ignacija v Clevelandu se je odprl tečaj za žurnalistiko, 30 dijakov se je priglasilo.

— Kdor ima še kaj zganja v svojih kletih, je prošel, da spravi vso zalogo pod dvojno ključavnico, ali pa zakoplje kot "šac" na skrivnem mestu. Tatovi so tekom enega tedna pokradli v Clevelandu 289 zabojev zganja, 29 sodov in za \$50.000 vrednosti druge pijske.

— 124 tujcev je bilo naturaliziranih v sredo na Common Pleas sodniji. Dve ženske sta bili med njimi.

— 1. okt. pride v Cleveland Eamon de Valera, predsednik irske republike.

— Mesto Cleveland je začelo z delom, da se zgradi sedem novih šol in kupi zemljišče za dve nadaljni šoli.

— V Clevelandu je dospel John B. Taltavall, ki je bil zadnji tukaj pred 50. leti, ko je stelo mesto 90.000 prebivalcev. Danes šteje nad 900.000.

Jugoslovani so proti pogodbi z Avstrijo.

Pariz, 11. sept. Avstrija je včeraj podpisala mir z zavezniki, in od te ure naprej nekdanjega mogočnega avstrijskega cesarstva ni več. Dr. Renner, avstrijski minister, predsednik je podpisal pogodbo, glasom katere razpade avstrijsko cesarstvo, ki je stelo svoje dni nad 50.000.000 prebivalcev, in je danes le mala, neznatna država približno 5 milijonov oseb, trikrat manjša kot Jugoslavija. Obredi pri podpisu avstrijske mirovne pogodbe so bili skoro isti kot ob času, ko so podpisali nemški zastopniki. Smehljajočega obraza so podpisali avstrijski zastopniki.

Neljub prizor je povzročilo obnašanje rumunskih jugoslovanskih mirovnih poslancev, ki niso hoteli podpisati pogodbe. Ti delegatje so si pridržali pravico da podpisajo pozneje, ko dobijo od svojih vlad definitivna navodila za podpis. Jugoslovani niso podpisali, ker je v mirovni pogodbi več določb radi različnih pokrajin na Koroskem, ki naj pripadejo Avstriji, a so v resnici jugoslovanske. Zavezniki so dali Rumuncem in Jugoslovanom čas do sobote, da podpisajo.

— Cena svinjskemu mesu je ponovno padla na \$ 18.00 sto funtov.

— The Cleveland Trust Co. največja banka v državi Ohio, in ena največjih v osrednjem svojem glavno posloplje na E. 9. cesti in Euclid ave s tem, da prizidajo sedanjemu posloplju 16 nadaljnjih nadstropij. Trgovina in posli te banke so se tako razširili, da je nova stavba potrebna.

— George Myer, 10716 Orville ave. je lahkomišel mož. Dal je zlikati svoje hlače, kar ga je veljalo \$4000. V hlačah je pozabil prstan, vreden \$4000, in ko je dobil hlače krojača, je prstan zginil. Krojač trdi, da ni dobil nobenega prstana v hlačah.

— Vlada je vložila tožbo za uboj proti Stefanu Rizedski, 2819 Detroit ave. ki je obtužen, da je dal žganje Mrs. Ani Bozcar in Johnu Bishopu. Oba sta umrla potem, ko sta spila to žganje. V žganju se je nahajal terpentini. Dve druge osebi sta umrli ta teden na posledica uživanja strupenega žganja.

— 300 izdelovalcev smodk je zaštrajkalo v sredo.

— Eden izmed lopovov, ki so 16. junija okradli West Side Banking Co. za \$65.000 je bil te dni prijet v Chicagi in bo najbrž izročen oblastem države Ohio.

— V soboto, 13. sept. se vrši v Grdinovi dvorani javno predavanje ob 8 uri zvečer. Mr. in Mrs. Paul Jeffrich iz Jugoslavije bode ta govorila. Gospa Jeffrich je po rodu Škoti, ki se je poročila z Mr. Jeffrichem. Oba sta se nahajala v vojni skozi štiri leta in sta doživela vse vojne grozote. S seboj imata krasne slike iz bojišča in ki so vzete direktno na bojišče. Na shod pride tudi gdnja Mary Gladwin iz Akron, O. Vsakomur bo žal, kdor ne bo videl teh slik. G. Jeffrich in njegova soproga, ki sta pred kratkim prišla iz stare domovine, vesta mnogo zanimivih o položaju v stari domovini.

URADNI ZAPISNIK ZASLIŠANJA JUGOSLOVANOV V KONGRESU.

Seveda je to nudilo priliko vsakovrstnim dalekosežnim falzifikatom. Žrtve tega sistema so bili predvsem Slovani, in ponajveč Jugoslovani, kajti uradništvo v njih provincih je skoro izključno nemško, v obrežnih provincih pa italijansko.

Pa četudi ne bi upoštevali tega dejstva, in če bi smatrali avstrijske uradne številke kot pravične Jugoslovanom, se nikakor ne more odrekati, da so pokrajine ob vzhodnem obrežju Jadrana narodno jugoslovanske, kajti jugoslovanska večina v primeri z italijansko manjšino je tako močna, da se na noben umeten način tem pokrajinam ne more dati italijanski značaj. Italija ne more zahtevati teh pokrajin radi njih italijanskega značaja, kajti tega značaja očitno ni. Raditega skuša Italija podpirati svoje sebičnosti z drugimi argumenti, katere je vzela iz zaloge starih državnih doktrin, katerih nikakor ne moremo upoštevati v teh dnevih demokracije.

Predvsem imajo Italijani takovazni zgodovinski dokaz. Toda zgodovina, kakor jo razlagajo advokati italijanske sebičnosti v svojo obrambo, je jako dvomljiva. Dovolj je če omenim, da moderna Italija datira nazaj samo do leta 1859, torej ona kot taka logično ne more kazati na posestva enajstega ali trinajstega stoletja, ko ni bilo nobene države, katera bi se zvala Italija. Toda če bi se moglo reči, da je Italija dedinja Beneške republike, tudi v tem slučaju njene zahteve ne bi bile opravičene, vsaj toliko časa ne, dokler se ne bi moglo natančno dognati, ali so bila posestva Beneške republike pravično pridobljena na modernih principih pravice. Toda tak dokaz je popolnoma nemogoč, ker narodni princip, ki je tako mogočen v moderni Evropi, ni igral nobene vloge v srednjem veku. Pokrajine, katere je osvojila Beneška republika nikakor niso bile italijanske potem ko so bile osvojene. Sicer je pa brez pomena, kakšnega značaja je bila ta ali ona dežela pred petsto ali šeststo leti. Vprašanje je kakšnega značaja je danes.

Italijanski državniki navajajo tudi gotove strateške vzroke. V zvezi s tem se govori, da Avstrija - katere se Italija najbrže boji, ker zahteva posebno varstvo pred njo - je preminula. Vprašanje jugoslovanskih mej, kakor so določene od diplomatov v Parizu, je odprto za razpravo. Najbolj naravna zemljepisna, strateška kot jezikovna meja med Italijo in Jugoslavijo je reka Soča. Zdi se tudi, da velike spremembe, katere je prinesla s seboj vojna, so bile popolnoma pozabljene, in da se prav nič ne povdarja, kako so gore, reke in druge naravne meje zgubile svojo veljavo.

Toda če posest Alp v resnici garantira Italiji varnost - dasiravno to ni resnica - nastane očitno vprašanje, ali ne potrebuje tudi Jugoslavija istega varstva? Kar Italija navaja za sebe varnost, pomeni za Jugoslavijo nevarnost. In jugoslovanski strah pred Italijo je veliko bolj upravičen, se da veliko bolj razumeti, kakor pa italijanski strah pred Jugoslavijo. Jasno je, da namerava postati Italija absolutna gospodarka Jadrana. Njeno stremiljenje je, da dobi v svojo posest vsa severna pristanišča, da se tudi varno ustanovi v Albaniji, in na ta način dobi absolutno kontrolo Jadrana. Vemo pa, da je morje važno in naravno občevalno sredstvo, in njega pomen je v prvi vrsti za trgovino. Da dobi Italija sploh kako korist od zasedenih krajev, mora v prvi vrsti spraviti pod svojo kontrolo vso trgovino, ki je mogoča na Jadranu. To pa vzbuja nove želje po novih aneksacijah na Balkanu. Prvi korak na tem polotoku ne more biti zadnji. To nam dokazuje, da na Balkanu ne bo miru, da bo Evropa ostala živ vulkan, ki bo neprestano ogrožal svetovni mir. Kri žrtve te velike vojne bi bila prelita zaman.

Jugoslovani težijo za pravično rešitvijo njih narodnega vprašanja; oni želijo, da zgine ta problem s sveta, kajti oni želijo, da posvetijo svoje moči drugim težnjam - v njih lastno korist, kot tudi v korist mednarodnega sporazuma. Ustanovitve njih lastne države jih postavlja pred ogromno nalogo. Naroda edinstvo ne more biti njih zadnji cilj, in je v resnici le korak proti novemu življenju. Narod ima pred seboj ogromne težave, katere se morejo premagati le z največjim prizadevanjem. Pomnite, gospodje, da ta vojna ni pokazala nič več milosti Jugoslaviji kakor Belgiji ali severni Franciji, in mnogo pokrajin je bilo celo huje prizadetih, kajti avstrijska vlada je ravnala z jugoslovanskim prebivalstvom slabše kot s sovražnikom. Gospodarski položaj dežele je jako kritičen. Združeno narodno truplo se mora zgraditi iz raznih kosov, ki so bili dosedaj razdeljeni pod različnimi vladami, ki so vse ciljale, da jih medsebojno odtujijo. Zboljšati se mora vzgojni sistem, ki se je popolnoma zanemarjal deloma radi tuje vlade, deloma radi neprestanega medsebojnega borenja. Novo življenje se mora podeliti silovito prizadetemu poljedelstvu; industrija se mora dvigniti k popolnejšim višinam. Toda kako naj izmučen in izčrpan narod polni vse te naloge, če nima narod nobenega čuta za varnost, in če ostane velik del naroda izven meje?

Toda niti z italijanskega pogleda ne bi bilo pametno prisiliti, anektiranje precejšnjega tujega dela. Dosedaj je bila Italija prosta notranjih narodnih bojev, ki so vsaki drugi evropski državi prizadajali ogromno škodo; izpolnitev italijanskih imperialističnih teženj bi povzročila Italiji isti boj, ki je povzročil smrt Avstrije. Jugoslovanska kverila bi se nemudoma razvila v italijanskih mejah, in bi kvartil mir Italije, izživala represalije. Jugoslovani imajo skušnje v takih bojih še iz stare Avstrije, od katere so se hoteli odcepiti z namenom, da postanejo svobodni, nikakor pa niso pripravljeni, da bi prišli pri prvem udaru na zvonec svobode pod nov jarem.

Najbolj žalostna usoda preti radi italijanskih stremiljenj Slovincem. Dasi pripadajo jugoslovanskemu rodu in

Dalje na drugi strani.

Delavske novice iz raznih krajev

Glasgow, 11. sept. Delavska konvencija angleških delavcev je sprejela z ogromno večino predlog, da postanejo angleški rudniki narodna lastnina. Predlog je bil sprejet z 4.078.000 glasovi proti 77000. Če se bo vlada branila proglasiti rudnike za narodno lastnino, bo delavstvo sklicalo kongres, kjer se bo odločilo, kaj naj se ukrene proti vladi.

Washington, 11. sept. Zastopniki delavcev, ki so zaposleni v jeklarskih industrijah, in ki tukaj zborujejo, so poslali predsedniku Wilsonu brzojavno vprašanje, kaj namerava Wilson narediti, da pride do konference med zastopniki jeklenega trasta in delavcev. Zastopniki delavcev so dali Wilsonu 48 ur časa, da odgovori.

Wilson je brzojavil Samuelu Gompersu, predsedniku unije, naj delavci preložijo štrajk, dokler se ne snide industrijalna konferenca v Washingtonu, ki bo zadevo vzela v pretes. Toda kljub temu je delavska unija odločila dan 22. sept. za generalni štrajk vseh delavcev, ki se nahajajo v jeklenih industrijah. Glavni boj se vrši za priznanje unije. Kakih 400.000 delavcev gre na štrajk. V Clevelandu jih bo prizadejanih skoro 30.000.

Scranton, Pa. 11. sept. Tu je nad 15.000 premogarjev na štrajku. Gre se radi nesporazuma med delavci in kompanijami.

Pariz, 11. sept. Uslužbeni 68 pariških predmestij so šli včeraj na štrajk za zboljšanje svoje plače. Mestu bo zmanjkalo vode, ker so tudi delavci zaposleni pri vodo-
vodih na štrajku.

POSLEDICE POLICIJSKEGA ŠTRAJKA.

Boston, 11. sept. V tem mestu so šli policisti na štrajk. Posledica je bila, da so se začeli vršiti v mestu veliki nemiri, in posamezne bande roparjev plenijo po celem mestu. Računa se, da znaša škoda že nad \$500.000. Mnogo trgovin je uničenih. En tisoč prostovoljcev se je ponudilo za policijsko službo in dijaki bližnje univerze so bili zaprisoženi kot policisti. Governor je poslal tri regimente vojaštva v mesto s strojnimi puškami. V mnogih čevljarstvih trgovinah so tatovi svojim tovaršem ponujali čevlje. Nad 200 žensk in mladih deklet je bilo na cestah napadenih in zlorabljenih ker ni bilo policije. 150 roparjev je bilo aretiranih. Štrajkujoči policisti zahtevajo priznanje unije.

Najnovejša poročila naznanjajo, da je bilo v Bostonu ubitih osem oseb v cestnih spopadih. 6000 vojakov v polni vojaški opravi patrolira po cestah, in governor države Massachusetts je vrhovni poveljnik.

SPOR MED BOLJŠEVIKI.

London, 11. sept. Iz tajnih, toda zanesljivih virov se poroča, da je nastal nov spor med boljseviki. Razni boljševiški odbori so se uprli proti tiraniji Lelna in Trotskya, katerim grozi s propadom. Ni nevarno, da ne bi nastala nova komunistična vlada v Rusiji.

Konvencija SDZ. zaključena; prihodnja konvencija v Collinwoodu, Ohio.

Med poročilom o delovni konvenciji Slovenske Dobrodelne Zveze je bilo v zadnji številki omenjeno, da dobivata zapisnikarja \$10, odnosno \$9.00 plače na dan. To ni pravilno, ampak se mora glasiti, da dobivata zapisnikarja sledečo plačo: Prvi zapisnikar \$5.00 dnevno, drugi \$4.00.

Konvencija je v sredo in četrtek sklenila sledeče nove stvari: Ovržen je bil sklep, da se plačuje bolniška podpora za prvih 6 mesecev v polni svoti in potem nadalje, dokler je član bolan polovično podpora, ne da bi se za to pobiral poseben assement. Sprejeto pa je bilo z večino, da se bolniški in odškodninski assement poveča za 5c mesečno na člana. To pa v očičled, ker je konvencija vse odškodninske podpore povečala za več kakor sto procentov, t. j. da bodejo člani dobivali še enkrat toliko odškodnine kot po sedajnih pravilih, pa tudi bolniki dobivajo stalno podporo, dokler so bolni.

Zenske niso deležne podpore za notranje bolezni, ki izvirajo iz nosečnosti in če to dokaže zdravnik. V slučajih, da bolnik na povelje vrh. zdravnika neče iti v bolnišnico, ne zgubi podpore, ampak ukrepa po okoliščinah o njegovem položaju vrhovni odbor. Podpora se nakazuje dvakrat, namesto trikrat na mesec. Član, ki je star 40 l. ali več ne more zvišati bol. podpore, niti se ne morejo novi člani, stari 40 ali več let zavarovati za več kot \$7 tedenske podpore.

Nova društva se lahko ustanove z 12 člani, namesto 15. Pristopnina se zviša od \$1.00 na \$1.50. Društveni blagajniki prejema pobotnico iz gl. urada o plačanem assementu, in ne dr. predsedniki. Razun rednih in izrednih društvenih doneskov ne more društvo siliti člana k nobenim društvenim dokladam. V slučaju, da član, ki stane izven Zjed. držav, in ima potni list, vstopi v armada, policijsko ali ognjegasnno službo katerekoli države, je ipso facto izključen z dnem takega vstopa in morebitni preostali assement se mu porvne.

Šest članov zadostuje za spremstvo pri pogrebu. Drugi podpreds. dobi \$500 varščine, predsednik nadzornega odbora \$2000, preds. finančnega odbora \$2000.

S tem so bila pravila zaključena, in prešlo se je na druge zadeve. Z večino vseh oddanih glasov in živahnim odobravanjem sprejela otročji odelek.

Odobri se nov sistem, da se društvenim tajnikom olajša delo. Imenovan je poseben odbor, ki to preskrbi. Br. Jakšič, ki je skozi tri leta vodil finančne zadeve Zveze dobi \$100 nagrade, ostala 2 odbornika vsak po \$50. Vrh. tajniku se prizna za marljivo delo in v očičled male plače nagrada \$150, predsednik konvencije dobi \$25, za pravila se odobri nagrada \$50. Glede onemoglega sklada se da na glasovanje, vsem članom. Pismo Rep. Združenja se ne prečitata, ker Zveza se ne vmešava v nobene politične zadeve. Glede podpore revežem v stari domovini se zaupa gl. odboru, da ukrene.

Preide se na volitev gl. odbora. Predsednikom je izvoljen John Gornik 24 glasov, prvi podpredsednik A. Grdina 25 glasov, drugi podpredsednik J. Ivančič iz Loraina 31 glasov, tajnik Hudovernik 34 glasov, blagajnik Primož Kogoj 26 glasov, predsednik nadzornega odbora Louis J. Pirc 35 glasov, II. nadzornik Smuk 25 glasov, III. nadzornik L. Kušljan 25 glasov, predsednik finančnega odbora F. Jakšič 40 glasov, II. odbornik Jernej Knaus 31 glasov, III. odbornik Fr. Černe 24 glasov. Predsednik prototnega odbora A. Oštr 23 glasov, II. odbornik Helena Perdan 25 glasov, III. porotnik Fr. Zorich 29 glasov.

Vrhovni zdravnik dr. Seliskar 24 glasov. Za glasilo je bil izbran list "Ameriška Domovina" enoglasno.

Določiti se prihodnji kraj zborovanja. Predlaganih je pet "mest" in sicer: Cleveland, Collinwood, Newburg, Euclid, Lorain. Pri prvem glasovanju je dobil Cleveland 7 glasov, Newburg 10 glasov, Collinwood 19 glasov, Lorain 8 glasov, Euclid 2 glasova. Ožja volitev med Collinwoodom in Newburgom, za Collinwood 34 glasov, za Newburg 11 glasov. Delegatje so upoštevali, da ima Collinwood krasen Narodni Dom z lepimi dvoranami; in bo naselbina Collinwood gotovo se medtem potrudila in ustanovila še eno ali dve družtev Slovenske Dobrodelne Zveze.

Glasilo se plača letno \$200 in tajniki dobivajo glasilo na Zvezin račun. Konvencija se da slikati.

Delegat Piškur iz Loraina se v iskrenih besedah zahvali gl. odboru v imenu delegacij za njegovo zvesto triletno poslovanje in izreče se za uposlavljanje. Drugi delegatje govorijo v istem smislu. Odgovori br. podpredsednik John Gornik, ki oriše namen in delovanje Zveze, s povdarkom edinstvi in bratskega sporazuma ki vlada med člani. Od zadnje konvencije smo napredovali v članstvu in blagajni kljub influenci za 100 procentov in več, glejmo, da bo do prihodnje konvencije ravno tako.

Zaključni govor ima gl. predsednik Primož Kogoj, ki se zahvali delegatom za njih vzoren nastop na konvenciji ki se je vršila tako mirno in dostojno kot tega še nikdar ni videl. Br. Gornik predlaga predno se konvencija razide da zapojemo skupno: "Hej Slovani!" Delegatje vstanejo in pod vodstvom mojstra Kogojja zapojejo slovensko himno.

Konvencija je naredila rekord s tem, da je bila končana v 4 dneh, česar še nikdar prej nobena druga konvencija ni naredila. Kar je bilo posebno veselo znamenje, da ni bilo pritožb od društev, in nekaj izvanrednih slučajev se je lepo poravnalo. O nekaterih točkah, sprejetih na konvenciji ali ki bodejo dane članstvu na glasovanje, spregovorimo pozneje.

Zvela Slovenska Dobrodelna Zveza!

— Premogari, ki zborujejo na konvenciji v Clevelandu so enoglasno izjavili, da država prevzame vse rudnike v svojo last.

"AMERISKA DOMOVINA" (AMERICAN HOME)

NARODNINA:
Za Ameriko - \$3.00
Za Evropo - \$4.00
Za Cleveland po pošti - \$4.00
Posamezna številka - \$0.00

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
819 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 180

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 106. Fri. Sept. 12. 1919.

63

Jugoslovani pred kongresom.

Nadaljevanje iz prve strani.

želi biti z njim združeni, se je izcimil poseben slovenski jezik radi političnega ločenja, ki je trajalo več stoletij, in četudi je mogoče, da se bodejo v bodočnosti vsi jugoslovanski dialekti strnili v enega, se to ne more zgoditi v enem ali dveh dneh. Za nekaj časa moramo računati z neodvisnim slovenskim jezikom in literaturo. Mi imamo le milijon in pol Slovencev, ki so prišli v svoja sedanja bivališča v šes tem stoletju, pa so kmalu postali žrtev tuje okupacije, in so bili obsojeni za preko tisoč let v življenje brez narodnih šol, brez svojih narodnih ustanov in sodnij - skratka, brez vsega, kar bi dajalo njih jeziku uradno priznanje in rabo. Toda kljub temu dejstvu in kljub vsemu zatiranju, pa je ta mali narod ohranil svojo narodnost in razvil čudovito literaturo. Sedaj pa laške aspiracije nameravajo odrezati skoro tretino tega narodnega trupa in jo zagrnati v položaj, ki bi bil veliko bolj obupen kot je bilo avstrijsko gospodstvo, kjer je bil narod vsaj narodnostno združen. Teško je razumeti s kakimi težavami se mora majhen narod boriti, da lahko stoji v eni vrsti z drugimi večjimi narodi na polju kulture. Kako more slovenski narod kulturno živeti, če pri njegovi malenkosti, se zniža na en milijon duš? Če odvzamemo od njega tretino njegovih najboljših sil?

Italija ne posega samo po pokrajinah, ki so plemensko več ali manj mešane, ampak zahteva popolnoma slovenske in hrvatske pokrajine, kjer ni bilo nikdar italijanskega prebivalstva, ki politično niso nikdar spadale pod Italijo. Da, italijanske aspiracije segajo celo v kranjsko provinco, kjer je zibel vse Slovenije. In kaj naj slovensko prebivalstvo pričakuje od Italijanov lahko vidimo v načinu, kako Italija postopa z ljudstvom v zasedenih krajih, dasi ti zasedeni kraji niso še italijanska last. Italijani so ljudstvo deportirali, mnogo narodnih voditeljev je bilo aretiranih, odpeljali so jih v Italijo in internirali, ker so imeli narodno prepričanje. Narodne šole Italijani zapirajo, slovenski otroci so v svoji lastni deželi prisiljeni obiskovati italijanske šole.

Jugoslovani nikakor ne mislijo na sovražnost z Italijani. V pretekli zgodovini je vladalo prijateljstvo (?) med obema narodoma. Italijanska kultura je bila najbližja Jugoslovanom (?), in Jugoslovani so dali Italijanom dobro število kulturnih delavcev, pisateljev, znanstvenikov, itd. In za bodočnost ne želijo Jugoslovani nič drugega, ampak dobre medsebojne razmere, in da se to doseže, je potrebna na obeh straneh dobra volja, ki se pa more dvigniti le na podlagi pravice.

Raditega zahtevajo Jugoslovani pravico. Kajti ona je močnejša kot pa vse strateške meje.

Prepričanje Jugoslovanov v tem oziru je bilo močno umajano, toda niso se zgubili svoje vere, in oni želijo, da bi prišel kdo in zopet oživil njih vero. Jugoslovani zahtevajo pravico za sebe.

Mi nismo prišli sem, da bi vam vrtili naša naziranja in nimamo nobene sekire, da bi jo brusili tukaj.

Gospodje, prosimo, naj izrazimo svoja mišljenja kot jih narekujejo najbolj iskrene misli zatiranega naroda: Naš narod ne bo poznal nobenih meji hvaležnosti napram onim, ki so pripravljali pomagati našemu silno preskušnemu narodu, da brani svoje naravne in božje pravice, da jih ohrani pred krivico, ki zna kaznovati ne le samo naš narod, ampak se mogoče lahko maščuje nad celo Evropo, in prav mogoče nad vsem civiliziranim svetom.

Neizmerna bo naša hvaležnost napram vsem, ki pomagajo našemu narodu v najstrašnejši borbi za pravico in svobodo. Mi ne zahtevamo ničesar drugega. Pravica je naša goreča želja.

Gospodje, zahvaljujemo se vam v imenu naroda tukaj in preko morja, ker ste dovolili tej delegaciji priliko spregovoriti besedo v prid naroda pred tem častitim odborom na tem vzvišenem mestu.

PREDSEDNIK: Ali vam lahko stavim eno vprašanje? Jaz razumem, da se vaš narod neče zrušiti s Srbijo in srbski monarhijo.

MR. KRISTAN: Oh, da; mi želimo združenja s Srbijo in Črnogoro.

PREDSEDNIK: Ali res?

MR. KRISTAN: Res je.

PREDSEDNIK: Hotel sem biti gotov v tej točki.

MR. SALVATORE A. COTILLO. Gospod predsednik, če se ne vmešavam v poslovanje tega odbora, bi rad vprašal govornika kaj je prebivalstvo Reke?

PREDSEDNIK: Italijani bode imeli svoje zaslisanje jutri.

MR. COTILLO: Hotel sem biti informiran o tem.

PREDSEDNIK: Jutri imate svoje zaslisanje. Kakor razumem, Mr. Kristan, vi zagovarjate takozvano srbsko monarhijo?

MR. KRISTAN: Ne, mi zastopamo Jugoslovansko Rep. Združenje, organizacijo Jugoslovanov v Ameriki.

PREDSEDNIK: Razumem, toda ali se oni hočejo združiti s Srbijo in Črnogoro in tako imeti eno državo, ali hočete imeti neodvisno republiko za sebe?

MR. KRISTAN: Mi hočemo edinost s Srbijo in Črnogoro, samo mi bi radi imeli ameriški način vlade v naši državi.

PREDSEDNIK: Namesto monarhije s Srbijo?

MR. KRISTAN: Yes.

PREDSEDNIK: To je vse. Zaslišimo prihodnjega govornika.

IZJAVA Mr. R. F. HLACHA.

MR. HLACHA: Gospod predsednik in ostali gospodje, jaz sem in sem bil velik prijatelj in goreč podpornik boljših razmer med Italijo in Jugoslavijo, kajti taki prijateljski odnosi so v korist obeh. Srečen sem, da morem obrniti vašo pozornost na naziranje odličnega laškega liberalca. Moj prijatelj Mr. Lazarovich: Hrebelianovich je pisal pismo osebnemu prijatelju, osebi, ki je na jako visokem stališču pri laški vladi, ena najvišjih, in dobil je pismo od nekega laškega liberalca, ki vas bo mogoče jako zanimalo. Gospoda Maronelli in Salvemini sta spisala knjigo z naslovom: "La Questione dell'Adriatica" - "Jadransko vprašanje" - in rad bi v kratkem času, ki mi je na razpolago, obrnil vašo pozornost na izjavo Mr. Maronellija v tej knjigi. Na drugi strani uvoda piše:

"Mi smo vselej povdarjali, da se mora Italija odpovedati svojim zahtevam do slovenskega teritorija, ker za Italijo ni življenjskega pomena, ker je potrebno ustanoviti priarčno italijansko-slovensko solidarnost z namenom, da dobimo vojno in zagotovo mir."

Na strani 11 pravi:

Dalje prihodašit.

DOPISI.

To pismo je dobila Mrs. Novomeščanin na tukaj Mary Kranjc od svoje tete Marije Rožanc iz Begun pri Cerknici):

Begunje pri Cerknici. Dra Mici! Z največjim veseljem sem prejela darila, kateri mi pošiljate. Toraj srčna hvala vsem, ki se spominjate na ubogo teto. Nekaj jih je pa še tam, ki sem jim bila dobra, a se ne spominjajo na nas reveže. Pregovor pravi, da prijatelj se spozna v sili. Mislim, da že veste kakšni reveži smo tukaj, posebno oni, ki imamo družine. Jaz hodim raztrgana v cerkev, za jesti se sedaj že dobi, a je drago. 1 kila moke 5 kron, 1 kg sladkorja 8 kron, 1 kg koruze 3 krone, itd. Dosti reči se pa ne dobi za noben denar. In kaj nas še vse čaka, ne vemo, le to vemo, da slabo. No, pa kaj hočem še več pisati naše gorje, nosimo ga sami. Toraj še enkrat, stotero vam Bog povrni. Zdravi in živi smo še vsi, kljub vsemu gorju. Pepi je še vedno pri vojaki, že peto leto in je ravno sedaj na dopustu za 14 dni. Seve, novic je veliko, pa ni moč vseh podpisati. Kako je kaj v Clevelandu? Meni se velikokrat sanja, da sem tam. Žalibog, da sem tu. Ali vidiš kdaj Jernikovo mamo ali Fany? Izroči jim pozdrave in tudi Kranjčevim. Prosim, podpiši mi, kako je kaj tam, ker me še vedno zanima. Ako bode vojne konec, morda pride kateri naših fantov tja, posebno Slavko se meni, da bo šel. Sedaj pa sprejmite prisrčne pozdrave vsi kakor tudi Tomaževa Ivanka in njena družina in ostanem vaša hvaležna teta

M. Rožanc.

(To pismo je prejela Mrs. Ivanka Sodja od svojih staršev.)

Begunje pri Cerknici, 30. Julija. Ljuba hčerka! Prejeli smo, kar ste nam poslali, prav z velikim veseljem. Vem, da ste veliko žrtvovali, da ste nam toliko poslali. Vse je bilo v "Slovincu" in smo šli v Ljubljano jih iskati. Iz Begun smo bili samo štirje. Gospodje, ki so prišli z zaboj, so bili prav prijazni in so pripovedovali, da bi se bila kmalu ladja potopila. Hvala Bogu, vse smo srečno dobili. Oče je zelo vesel, hlače, čevlji, tobaka, in fajfe, Bog daj zdravje vsem, ki ste poslali, vsak dan molimo za vas. Mihovčkovci so tudi grozno veseli. Midva z očetom sva zdrava, a smo se vsi zele podstarali, kdor pa iz Amerike sem pride, pa zgleda tako lep in mlad. Še enkrat se vam zahvaliva za lepa darila. Letino bomo imeli strašno slabo. Dež in sodra in toča je bila. Leto ni bilo še skoro nič, pa bo že zima tukaj. Prav žalostni časi so. Vedno zdihujemo, kaj bo. Take žajfe nismo imeli v rokah, kar je bila vojska, kakor ste jo vi poslali. Imeli smo tako kot cement, pa še grozno draga je bila. Še enkrat najprisrčnejša hvala za poslana lepa darila vsem skupaj, vaši ljubeti

starši:

Grozen samomor. Iz Novoga mesta nam poročajo: 4. t. m. dopoldne se je nudi

POZOR!

Jugoslovanski trgovci v Ameriki.

"Prva Ameriška Jugoslovanska Export in Import Korporacija" v Chicago išče pet sto trgovcev z manufakturnim blagom, Srbov, Hrvatov ali Slovencev, ki bi želeli biti zastopniki omenjene korporacije v Ameriki. Njih delo bi bilo da vsako v svojem mestu, pošilja zaboj z blagom v staro domovino, kakor jih narod naroči. Presijo se vsi trgovci, da se nemudoma javijo pisмено na spodaj označeni naslov.

Zastopniki se javijo in prejmejo zastopstvo za našo korporacijo, dobijo vsa navodila v pogledu odpreme teh zabojev, kakor tudi pooblastilo za njih delo. S tem se daje prilika v prvi vrsti našemu trgovcu, da prodaja svoje blago našemu narodu, a v mestih kjer ni naših trgovcev, se bo dala ta pravica najbolj zanesljivo trgovcu, ki ni Srb, Hrvat ali Slovenec.

First American-Jugoslav Export-Import Corporation

29 SO. LaSALLE ST. CHICAGO, ILL.

John Milosevich, preds.

FRANK RUSS,

Javni notar

6104 St. Clair ave.

Izdelujem vsa notarska opravila v slovenskem in angleškem jeziku, tudi v zadevi odškodnine sem vedno pripravljen vse potrebno ukreniti. Ako potrebujete tolačja za razne zadeve na sodniji, sem pripravljen po vaši želji narediti. (Fri)

DRUŠTVO SV. ANTONA PADOVANSKEGA, št. 138 C. K. of O.

Ima sejo vsako 4. nedeljo ob 2. popoldne v stari šoli sv. Vida. Predsednik: Anton Skulj, 1099 E. 71th St. Podpredsednik: Jos. Glavich 6210 Shade ave. Zapisnikar: Anthony Skulj, 1099 E. 71st St. Finančni tajnik: Anth. Skulj, 1099 E. 71st St. Blagajnik J. Ogrinc, 6026 Glass a.

Bolniška podpora \$5.00 na teden; posmrtnina \$500.00, \$1000, in \$2000.

Sprejemajo se praktični katoličani, društvo si je omislilo tudi uniformo. (Fri)

POZOR ROJAKI!

Slovenskim fantom in možem uljudno naznanjam, da sem dobil pravkar lepe jesenske vzorce za obleke in suknje. Vse obleke in suknje izdelujem v lastni krojačnici po meri, garantirano da vam pristoji. Ze dolga leta sem v vaši sredini in sem vselej pošteno kupčeval z vami ter vselej skušal vam ustreči v vseh željah, in upam, da se me spomnite tudi sedaj. Sem še vedno na svojem starem mestu, in vas prijazno vabim da me pridete obiskat, si zberete blago, jaz pa mero v roke, potem pa šivanko in zadovoljni bode z obleko in se postavili z njo kot fant od fave. Za obila naročila se uljudno priporočam. Vaš stari znanec,

Jos. Gornik, slovenski krojač, 672 E. 152nd St. (104)

FRANK WAHČICH

Slovenska trgovina Z ŽENSKIM BLAGOM IN OPRAVO.

746 E. 152nd St. v Collinwoodu,

BOLNI MOŽJE IN ŽENSKÉ PRIDITE K MENI!

CE SE VAM NI POBEČILO DOBITI OLAŠANJA ZA VASO BOLEZEN, PRIDITE IN PREISČAMO VAS ZASTONI. IMAM MNOGO LET SKUSNOSTI PRI ZDRAVLJENJU KRONIČNIH IN NERVOZNIH BOLEZNI.

CE VI BOLEHATE NA KAKI KRONIČNI, NERVOZNI, KRVNI, KOŽNI ALI KOMPLICIRANI BOLEZEN, ALI CE STE BOLNI NA ZELODCU, OBISTIH, ALI CE IMATE RHEUMATIZEM, ZGUBO APETITA, GLAVOBOL, VPRASAITE MENE. Pomnite: Nasvet in preiskava je zastonj. Odlašanja zdravljenja postanejo lahko nevarna. Pridite k meni takoj, če potrebujete naš svet skrbnega in iskrenega zdravnika.

Uradna ure od 9. zj. do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zj. do 2. pop.

DR. KENEALY

647 Euclid ave. Second Floor, Cleveland, Ohio. Nasproti Taylor arkade, Republic Bldg. Poleg Star gledališča.

Lake Shore Banking & Trust Co.

ST. CLAIR AVE. VOGAL 55. CESTE

Pošiljamo denar v staro domovino točno in hitro. Vsaka pošiljatev je jamčena. Prodajamo šifkarte. Pomagamo dobiti legitimacije, pase. Plačamo od hranilnih vlog 4 proc. obresti. Pišite za nadaljne informacije slovensko ali hrvatsko.

J. B. MIHALJEVIČ,

upravitelj inozemskega oddelka.

ZAVAROVALNINA VSEH VRST.

Naznanilo.

Cenjenim rojakom naznanjam, da je Mr. Kren pri meni uslužben in da ima pravico pobirati zavarovalnino, sprejemati denar ter izdajati pobornice v mojem imenu.

Prosim cenjene rojake, da mu gredo v vseh ozirih na roke.

August Haffner

6106 ST. CLAIR AVE.

Oglasite se v uradu ali pišite na naš naslov.

Ali veste?

Da smo mi v zvezi z vsemi večjimi bankami v JUGOSLAVIJI?

Da mi pošiljamo denar v te dežele po najnižjih dnevnih cenah in garantiramo vaš denar.

The Lorain St. Savings & Trust Co.

Vogal Lorain St. in Fulton Rd.

Kapital \$200.000.

Preostanek \$206.915.39

SIVAJTE NA LAHEK ELEKTRICNI NAČIN.

Električni šivalni motor povzročuje šivalni stroj lahko operiranje šivalnega stroja.

Pritisk noge požene, ustavi in kontrolira motor. Vi delate boljše, pazljivše in hitrejše.

Električni šivalni motor se prav lahko pridene vašemu stroju. Kupite ga v prodajalni za električne potrebščine.

THE ILLUMINATING CO.

ILLUMINATING BLDG.

PUBLIC SQUARE

ISCE SE DEKLE za v plearno pri
rehabilitaciji. Nobenega predznanja
ni potreba.
Dr. F. L. Kennedy,
3402 Superior ave. Room 8. Telephone
Rosedale 3377. (108)

Adam J. Damm je kandidat za coun-
cilmana 23. warda na demokratičnem
tiketu in se priporoča Slovencem.

PODPIRAJTE DOMAČINA.

Spodaj podpisani. Jugoslo-
van se priporočam vsem Slo-
vencem in Hrvatim za vsako-
vrstna plumberska dela, kakor
upeljavanje toiletov, sinkov, boi-
lers, in tako dalje. Vse delo iz-
vršujem v vašo popolno zado-
voljnost in garancirano, po
zmernih cenah. Priporočam se
vsem rojakom v obilna naročila.
Podpirajte domačega človeka,
ki vam pošteno postreže.

NICK DAVIDOVICH,
6620 St. Clair ave.
Tel. Princeton 1173 W.

Dr. S. Hollander, zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarno

Ure od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

Zaprto ob sredah pop.
tudi v nedeljo zjutraj.

NAZNANILO.

Skoro zadnja priložnost
imate sedaj za roziqe. Potru-
dite se sedaj in naročite, do-
kter ne bomo začeli dela-
ti novih.

Objednem se vam pa sedaj
nudi prva prilika, da naroči-
te californijsko grozdje po
\$125.00 tona. Prosim, da vpo-
šteevate, da jaz nimam nobe-
nih agentov ali kompanistov
niti tega niti onega, in ne vr-
jemite nikomur, da imajo ka-
ko zvezo z menoj, in da je
vseeno, ako oni naročilo vza-
mejo ali jaz. Trgujte narav-
nost z menoj in potem veste,
da ste na pravem mestu. Te-
lefonirajte ali pa pridite k
meni. Se vam priporočam

Geo. Travnikar,
Wood 693 W. — Stop 125
Shore Line. (110)

ČEDNA SOBA se odda za enega
ali 2 fanta, brez hrane, 903 E. 74th St.
(108)

NAZNANILO.

Dr. Cleveland, št. 23. ZSZ je skleni-
lo na svoji redni mesečni seji, da bo
sprejemalo za mesec oktober in sep-
tember kandidate popolnoma brez vsa-
ke pristopnine. Toraj rojaki, sedaj se
vam nudi lepa prilika, da pristopite v
društvo tudi tisti, ki ste že v enem
društvu in želite stopiti v še enega, ali
pa dotični, ki niste še pri nobenem
društvu.

Zavarujete se lahko za \$250, \$500,
\$1 000, \$1500 in za \$1 ali \$2 dnevne
bolniške podpore. Iz te lestvice raz-
vidite, koliko kdo plačuje po letih:

Starost	Zavarovalnina za:			
let	\$250	\$500	\$1000	\$1500
16	21c	41c	82c	\$1.23
17	21	42	84	1.23
18	22	43	86	1.28
19	22	44	88	1.32
20	23	45	90	1.35
21	24	47	93	1.40
22	24	48	96	1.44
23	25	49	98	1.47
24	26	51	1.01	1.52
25	26	52	1.04	1.56
26	27	54	1.07	1.61
27	28	56	1.11	1.67
28	29	57	1.14	1.71
29	30	59	1.18	1.77
30	31	61	1.22	1.83
31	32	63	1.26	1.89
32	33	66	1.31	1.97
33	34	68	1.35	2.03
34	35	70	1.40	2.10
35	37	73	1.45	2.18
36	38	76	1.51	2.27
37	40	79	1.57	2.36
38	41	82	1.63	2.45
39	43	85	1.69	2.54
40	44	88	1.76	2.64
41	46	92	1.83	2.75
42	48	96	1.91	2.87
43	50	1.00	1.99	2.99
44	52	1.04	2.07	3.11
45	54	1.08	2.16	3.24
46	57			
47	59			
48	62			
49	65			
50	68			

Rojaki, pristopajte k društvu. Društ-
vo je naša edina pomoč v Ameriki.
vsak lahko ve, kako je bilo lani leto
koliko ljudi je pomrlo, ki niso bili v
nobenem društvu, ali pa samo v enem.
In kaj tacega se letos copet lahko pri-
peti. Vsa natančna pojasnila dobite la-
sko pri vseh članih društva ali pa pri
tajniku Louis Mezana, 1171 Norwood
Rd. Jakob Lufar 1197 E. 61st St. Era-
stus Gorch 6105 Glass ave. John Ka-
stina, 6005 Bluff ave.

Leah Warner, tajnik
1171 Norwood Rd. (Pet 1121)

DOBRO MILO

za vsako toletno ali zdrav-
stveno rabo v domači porabi
bi moralo imeti tako vsebino,
da bi odgovarjalo vsaki higie-
nični in antiseptični zahte-
vi. Tako boste dobili Severo-
vo zdravilno milo za kožo
(Severas Medicated Skin
Soap) ki je milo, ki bo zado-
voljilo vse vaše zahteve. To
je dobro milo omivanje otrok,
ali za vsakogar drugega, iz-

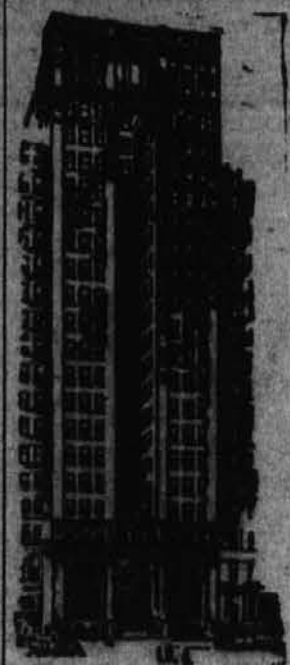
vrstno sredstvo za ohranjen-
je kože, kot toletno milo, za
čiščenje glave in za britje.
Navadite se ga in ga rabite
vsak dan. Cena je 25c. in 1
cent za davek in je naprodaj
pri vseh lekarnarjih. W. F.
Severa Co., Cedar Rapids,
Iowa.

NAPRODAJ je peč za greje, na
pramog in plin, malo rabljena. 6705
Bonna ave. (zadaj, spodaj). (106)

ODDA se kuhinja in soba v ajem.
1130 Norwood Rd. (108)

SEDAJ LAHKO POSLJETE DENAR V JUGOSLAVIJO

Glavni urad
American Express Co.
65 Broadway, New York.

To veliko in krasno po-
slojje je zgradila Ameri-
can Express Company in je
njena last.

popolnoma varno, hitro dostavljeno in po naj-
nižjih cenah potom

American Express Company

GLAVNICA \$18.000.000.00

Poslijte svoj denar potom stare poštene tvr-
dke. Ta velika družba je bila ustanovljena leta
1841. ima veliko glavnic, agente in urade v
vsakem delu sveta ter pošilja v evropske države
veliko več denarja kot vsak drugi pošiljalec.
V svoji trgovini je popolnoma poštena. Vsek
odjemalec dobi isto ceno izmenjave. Vsek
Cene izmenjave so sedaj nizke. Če pošljete
sedaj svoj denar, bodo vaši domači dobili več
kron za en dolar.

DANASNJA CENA (se lahko izpremeni) je 100
kron za \$2.80 Poštarina 25c za naročilo.

Vi nam lahko pišete v svojem maternem je-
ziku, ali pridite v katerikoli American Express
Office.

Varnost Hitrost Nizke cene.

Izpolnite to denarno nakaznico, pridenite
ekspresni Money Order, poštni Money Order ali
gotovino v registriranem plam in pošljite na:

Foreign Money Order Dep. Room 343

AMERICAN EXPRESS COMPANY

65 Broadway New York ali 2948 E. 9th St.

Cleveland, Ohio

Agentje in dopisniki povsod. Kadar koli odpošlje-
te denar glette, da dobite American Express
Company potrdilo.

NDE.....19....	
ZNESEK	IME, KUMU NAJ SE IZPLACA DENAR.....
KJE PREBIVA	POSTA.....
OKRAJ	DEZELA.....
IME ODPOSILJALCA.....	
P. O. B.	ŠTEVILKA..... CESTA.....
MESTO	
DRŽAVA	

5%

Avtoriziran kapital
\$100.000

5%

Nobena banka vam ne plačuje tako visoke obresti
kakor

**SLOVENSKO STAVBINSKO IN
POSOLILNO DRUŠTVO**

6313 ST. CLAIR AVE.

Vloge nosijo po 5 odst. in delnice lepe dividende. Naš za-
vod je pod državnim nadzorom. Vse denar se posojuje samo
na prve vknjižbe, in je najbolj varno naložen.

Obiščite nas in dali vam bomo
vse potrebne informacije.

5%

(Mo. Fri.)

5%

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK.
ENA NAJSTAREJSIH BANK, KI STOJI POD
STALNO RDŽAVNO KONTROLO.
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO
GARANCIJO.
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO O-
RIGINALNI CENI.
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU.
Ki želi potovati v staro domovino, ki želi poslati denar ali kateri ima-
jo opraviti katerikoli zadeve v stari domovini, naj se obrnejo na na-
šo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovolj-
stvo, pošteno in sigurno.
VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v
materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

**NAŠ TUJEZEMSKI
ODDELEK.**

Naš tujezemski oddelek nudi med drugimi ugodno-
stmi tudi sledeče:

Posiljanje denarja po kablu:

Čeže, ki se izdajajo v tujezemskem denarju v vred-
nosti denarja te dežele ali tujezemski vrednosti.
Pošljamo denar po pošti.
Izdajamo kreditna pisma.
Predno pošljete rojakom preko morja, vprašajte
nas za cene.

**FIRST TRUST & SAVINGS CO
NATIONAL BANK**
247-303 EUCLID AVE. BLIZU SQUARE

Skupno premoženje nad \$120.000.000.

**Dobro zdravilo
za ženo.**

To je kar se lahko reče eno od naj-
boljših zdravil, ki se jih mo-
raje poslužiti ženske in dekleta
kot sredstvo za hitro in trajno od-
pomoč v svojih izrednih neredno-
stih, ki se tisoč svojega spola. Ima
tega zdravila je

**Severa's
Regulator**

(Severa's Regulator) in prostor kjer
ga dobite je v vseh lekarnah. Se-
vera mora zahtevati pravega in
odkoni vse ponaredke, kajti le na
ta način ste lahko sigurni, da dose-
žete najboljši in najhitrejši vseh.
Cena \$1.50 in 6c davek.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Adam J. Damm je kandidat za coun-
cilmana 23. warda na demokratičnem
tiketu in se priporoča Slovencem.

POZORI PLUMBING!

Ako rabite v hiši zaneslji-
vega delavca za vsakovrst-
no plumbersko delo, potem
se oglasite pri vašem star-
em, dobro znanem prijate-
lju

Geo. A. Lorentz,
6203 Superior ave.
Sprejemam vsakovrstna
popravlila, postavljam kopa-
lišča, vsakovrstne sinke, boi-
lerje na paro, za vročo vodo
toilete in najnovejše vrste
fornese.

**CENE NIZKE IN DE-
LO GARANTIRANO!**
Bell Phone Rosedale 5224
Princeton, 1319 W. (x25)

Central 4058 W Prospect 2699

M. Jung

AGENTURA ZA PAROBRODNE LI-
STKE IN POSILJANJE DENARJA.

2403 ST. CLAIR AVE.

Pošiljamo denar na vse strani sveta
po najnižjih dnevni cenah. Zastopnik
za The First National Bank, Cleveland,
Ohio.

NAPRODAJ JE HIŠA. za
3 družine, 18 sob, furnce, lot 40X140,
rent \$85 na mesec, cene \$8200. Takoj
\$1500, drugo po \$100 na mesec, to je
lako poceni. Ogledajte se na 1065 E.
66th St. ali 6508 St. Clair ave. Hiša
se mora takoj prodati, ker lastnik od-
ide iz mesta. (108)

NAJLEPŠA PRILIKA.
Za vsakega rojaka, da si prihrani de-
nar in napravi svoj lastni dom, je se-
daj. Z enim dolarjem začnete. To pri-
liko vam daje

THE R. P. CLARK LAND CO.
500 Bengor Bldg.
942 Prospect ave.
In za podrobnosti lahko vprašate tudi
pri John Kovačič, 1000 E. 61st St. (113)

**Dr. J. V.
ZUPNIK,**
SLOVENSKI
ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.
Knausovo poslojje and Grl-
novi trgovini.

Najboljše zobozdrav-
niško delo po niz-
kih cenah.

Uradne ure: od 8:30 zjutraj do
8:30 zvečer.

Liberty hand se uporabljajo
na vsa plačila polne vrednosti.

Adam J. Damm je kandidat za coun-
cilmana 23. warda na demokratičnem
tiketu in se priporoča Slovencem.

X-žarki preiskava za \$1.00

Co ste bolni, brez ozira kaj je vaša bolezen, ali koliko ste že obsegali
radi bolezn!

Nikar ne zgubite upanja, ampak pridite k meni

Jaz zdravim vsakovrstne specialne bolezni moških in žensk, zajedno pa bolezn krvi, kože želodca,
obisti, jeter, pljuca, mišic, erca, nosu in grlu. S pomočjo X žarkov, elektricitete in mojega najbolj modernega
zdravljenja, boste postali boljši v najkrajšem mogočem času.

Pri nas ni nobenega ugibanja.

Skrivnost mojega uspeha je moja skrbna metoda preiskave, da doženem, kaj vas boli. Jaz rabim X
žarke stroj, mikroskop in kemično analizo ter vse znanstvene metode, da pronajdem vzrok vašega trublja.

Ali ste slabi? Pridite k meni, jaz vam pomagam!

Moje posebno proučevanje metod, ki se rabijo na evropskih klinikah v Berlinu, Londonu, Dunaju Pa-
rizu in Rimu in moja dvajsetletna skušnja v zdravljenju akutnih in kroničnih bolezni moških in žensk mi
daje prednost pri zdravljenju in moji uspehi so bili jako zadovoljivi.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in gr4.

Vse zdravljenje absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, pošteno postrežbo in
najboljše zdravljenje za ceno, ki jo morate plačati.

Ce je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Ce je ozdravljiva, boste ozdravili v najkrajšem
času. Govorimo slovensko.

DOKTOR BAILEY "ŠPECIJALIST"
5511 Euclid Ave. blizu 55. ceste Room 222. Drugo nadstropje. Cleveland, Ohio
Uradne ure od 9:30 zjutraj do 8. zvečer. V nedeljo od 10. do 1.

**Cene kronam
stalno padajo**

Sedaj morete poslati denar v staro domovino na Kranjsko, Štajersko,
Hrvatsko, Koroško v KRONAH ali lirah v one kraje, katere so Italijani
zasedli.

Današnje cene zajedno s poštarino so:

100 Kron	\$ 3.00	1.000 Kron	\$ 28.00
300 Kron	\$ 8.40	5.000 Kron	\$138.50
500 Kron	\$14.00	10.000 Kron	\$270.00

Lahko tudi kupite vozni listek pri nas za potovanje v staro domovino, toda parniki
so sedaj prenapolnjeni, in naj bo vsak pripravljen čakati nekaj časa v New Yorku. Tiso-
če ljudi je, ki čakajo, toda potniških parobrodov je malo. Pišite nam za vsa pojasnila,
in boste točno in pošteno vselej postreženi od domačih ljudi.

Frank Sakser
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

POŠILJAMO DENAR V EVROPO.

Če vidite, da je potrebno poslati denar v Evro-
po, bo vam naš urad v vaši soseski točno, prijazno
in po najnižjih cenah postregel.

Mi nudimo tudi našo službo, da vam preskrbi-
mo potne liste.

Vložite svoje prihranke v to veliko, močno in
varno banko, kjer dobite 4 odst. obresti za vaše
prihranke.

**The
Cleveland
Trust Company**
Premoženje nad \$74.000.000.00
GLAVNI URAD EUCLID IN E. 9th ST.

4008 St. Clair Ave. 8436 Broadway, 2202 Woodland Ave. Euclid in E. 105th St. Painesville, Ohio	752 E. 152nd St. Lorain, Ohio, Bedford, Ohio, Willoughby, Ohio
--	---

IN ŠEST DRUGIH PODRUŽNIC.

DELAVCI IN BONDI.

Značaj in zanesljivost firme, s katero poslujete je največje važnosti, kadar vložite svoj denar v
delnice ali bonde, in to je vaša bramba proti neznanim in ničvrednim sekuriteta.

Kadar želite vložiti svoj denar v dobre dohodke, tedaj poižite o nas, kako vam moremo mi po-
magati in pridite k

OTIS & CO.
CUYAHOGA BLDG. NA SQUARE,
CLEVELAND.

HANS IZ ISLANDA

ROMAN

SPISAL VICTOR HUGO, ZA "A. D." PRIREDIL P.

"Ali je mogoče napačno od mene, gospod moj, če govorim resnico o mojem Orderju?"

Schumacker pa postane ves nevoljen, obrvi se mu napno in skoro jezno vzdihne:

"Hči moja, nikakor ne morem odobravati, da občuduješ na ta način tujca, katerega mogoče nikdar več ne boš videla."

"Oh," odvrne dekle, na katere dušo so te trde besede padle kakor ogromna teža, "nikar ne govori tako, moj ljubi oče. Jaz nikakor ne vem tega. Prav gotovo ga bomo zopet videli. Ali ni bilo ravno zaradi vas, da nas je zapustil in se podal v nevarnost, v kateri lahko zgubi svoje življenje?"

"Kakor ti, sem bil tudi jaz sprva prevarjen po njegovih obljubah," odvrne stari. Toda, spodi te misli iz glave in vrjemi, da se on nikdar ni podal na pot in raditega se tudi nikdar več ne bo vrnil k nam."

"Toda, oče, Orderer je šel v resnici na pot."

Naglas, s katerim je mlado dekle spregovorilo te zadnje besede je bil sluhati, kot bi iz njega zvedelo razžaljanje in napad. Sama sebe je čutila ponižano, ker se njenega Ordererja toliko napada. Ah, kaj bi dala da bi mogla prepričati očeta, kako globoko veruje Ordererju in pričakuje njegovega zmagovitega povratka.

Jetnik pa odvrne sedaj, prav nič ganjen od poslednjih besed deklice: Prav dobro. Če je v resnici šel na pot, da se bori za razvptim roparjem, če se je podal svojevoljno v tako veliko nevarnost, tedaj je to vseeno, in toliko bolj gotovo se bodejo uresničile moje besede, da se ne vrne nikdar več."

Uboga Ethel! Kako pogostokrat se zgodi, da nepremišljeno izrečena beseda skrajno bolešno zareže v skrito rano boječega in mučenega srca! Ethel sklone svojo glavo, katero zakrije v svojih rokah, da temni pogledi očeta ne bi opazili nedolžne, toda boleste solze, ki se je prikradla na obeh deklice, katero je sicer skušala zadrževati, toda bolest je bila prevelika, da ne bi solza privrela na dan.

"Oh, oče," zdihuje Ethel, "dočim vi govorite na ta način, pa mogoče plemeniti in nesrečni mladenič kje umira radi vas!"

Stari minister pa dvomljivo zmeja z glavo.

"Tega niti ne vjamem niti ne želim, da bi se zgodilo. In četudi, kako naj sem jaz kriv vsega tega? Mogoče bi bil k večjem nevhvaležnem proti mlademu možu, in to ni nič novega. Ves svet je nevhvaležen, kar sem sam na sebi najbolj bridko občutil."

Globok vzdihljaj je bil edini odgovor Ethel. Schumacker pa se obrne proti mizi, na kateri je ležalo več knjig "Plutarhovega življenja"; nevoljno iztrga nekaj listov iz knjige ter jih zmečka v roki. Trenutek pozneje pa se odpro vrata ječe, in Schumacker ne da bi pogledal proti vratom, zakliče kot je bil vajen vselej, kadar so se vrata odprla: "Ne hodite k meni! Nikar me ne motite v mojem miru! Nikogar nečem videti!"

"Njegova ekselencija, guverner Trondhjema prihaja," se glasi odgovor.

Zdajki vstopi v jetniško celičo mož, ki je bil oblečen v generalno uniformo, z ovratnikom Slonovega reda. Danebroškega reda in Zlatega Ruha. Počasni korakov se približuje staremu ministru, ki je napol vstal s svojega sedla in mrmral: "guverner!" Novi došlec se pa spoštljivo priklone napram Ethel, ki je stala pri stolu svojega očeta, ter čaka skoro boječe, toda poln pri čakovanja, kaj stori jetnik.

Predno nadaljujemo s pripovedovanjem, bi bilo mogoče dobro, da si pokličemo v spomin motive, katere je imel general Levin de Knud, da je obiskal visokega ujetnika v njegovi celivi. Citatelj se bo gotovo spominjal neprijetne novice, katero je dobil guverner, kot smo povedali v dvajsetem poglavju te knjige. Guvernerju so naznanili, da so se rudarji uprli, da se je Schumacker postavil na čelo revolte, da je vrhovni poveljnik rudarjev razvpiti ropar Hans iz Islanda. Ko je general dobil to novico, je takoj sprevidel kako silne važnosti so te novosti zanj zato je nemudoma sklenil, da obišče starega Schumackerja, katerega hoče vprašati o podrobnosti nameravane vstaje. Toda general ni bil nič kaj vesel svojega pohoda. Mučiti starega moža, ki je bil že itak v dno svoje duše užaljen, se je zdelo generalu nekaj bolečnega, nekaj neprimerne, in plemenit ter prijazen človek kot je bil general, se nikakor ni čutil poklicanega, da bi s predznimi vprašanji drezal v notranje tajnosti nesrečnega moža. Toda dolžnost je dolžnost, in guverner je bil v kraljevi službi ter je moral spoštovati kraljevo povelja. Kralj ga je klical v Bergen, in kako more zapustiti Trondhjem, ne da bi se prej oglašil pri starem Schumackerju, o katerem se mu je sporočilo, da se je postavil na čelo ogromne zarote rudarjev proti kralju. Kaj naj pove v Bergenu na kraljeve dvorcu? Raditega je sklenil en večer pred svojim odhodom, potem ko se je dolgo in skrivnostno posvetoval z grofco Ahlefeld, da obišče starega Schumackerja. Ko se je bližal trdnjavi, kjer so se nahajale ječe, je še enkrat premotril v duhu besede grofice d'Ahlefeld, nadalje koliko mu nasprotniki lahko škodujejo, če ne stori vsega v svojih močeh in zažudi zaroto, kateri načeljuje Schumacker. Resnici na ljubo povedano - stari Knud de Levin sicer ni vrjel v krivdo Schumackerja, da tihem je premišljeval o tajnih naklepih, ki se godijo na kraljevem dvoru, toda dolžnost je dolžnost, in general je hotel imeti čisto vest. Raditega je korakal proti trdnjavi s trdnim namenom da bo strog pri izpraševanju; sklenil je, da bo nastopil proti Schumackerju kot proti zarotniku zoper kraljevo življenje, kot

jetniku, in sklenil je, da se bo naredil kot se bi nikdar poznal Schumackerja kot državnega kanclerja. Zavrgel je vse stare spomine, da celo svojo prirojeno plemenitost, govoriti je hotel kot oster sodnik napram obtožencu. Dalje priložnost.

Potrebujemo enega KROJAČA, stalno delo in dobra plača. Delo dobi tudi eno dekle. Vprašajte na 15710 Waterloo Rd. Collinwood, O. (107)

FARME! Rojaki, ki ste namenjeni kupiti farme, kjer ne boste lakote in pomankanja trpeli, vam naznanjam, da imam naprodaj vsakovrstne farme, majhne in velike, z vsem pridelkom in orodjem, z živino in sploh vsem kar spada k farmi. Kar boste videli, mora ostati na farmi. Farme so rodovitne in v vsakem pogledu vredne denarja. Pridite k meni, ako se boste mene držali, boste zadovoljni s kupčijo. JOHN ZULICH, 1376 Marquette Rd. Tel. Rosedale 3622. (Fri109)

PROTI ZAPRTJU: LAXCARIN Ničesar boljšega na svetu. Polno zdravljenje šest zavojev \$5.24, eden \$1.04. Samo pri Laxal Medicines Co. 1464 Laxal Bldg., Pittsburg, Pa.

DELA VCI DOBE DELO. Oglasite se pri The Mc Myler Interstate Co. stop 9, 27 A. B. C line. (107)

POCENI FARME. Farma 150 akrov, med Painsville in Genevo, 10 akrov vinograda, 7 let stara trta, 12 akrov 4 leta stare trte, plin na farmi, hiša 7 sob, 3 hlevi, poslopje za orodje, košnica, traktor, plinov stroj, 3 vozovi, 4 konji, 5 krav, 6 tel, 6 prascev, 100 kokoši. Vse skupaj zajedno z \$2500 vrednostjo grozdja se proda ta teden. Cena je \$23.000. Takoj \$10.000, ostanek na odplačila. Letina, orodje, in zaloge, vse gre zraven, in vredno toliko kot prvo plačilo. F. E. Wilke, Yale Bldg. St. Clair - E. 82nd St. Rosedale 4414 J. 106

SOBA S HRANO vred se odda v našem za poštene fante. Vprašajte na 1019 E. 63rd St. (107)

PRIPOROČILO. Spodaj podpisani slovenski stavbenik, kontraktor se priporoča Slovincem za vsakovrstna gradbena dela, najsibo nova ali popravila okoli vašega posestva. Vsako delo zvršim z največjo natančnostjo, točno, po vašem okusu in po nizki ceni. Slovenci, pri katerih sem delal, me dobro poznajo in so bili vselej z menoj jako zadovoljni. Priporočam se tudi vam za dobro postrežbo v tej stroki. Kadarkoli potrebujete kontraktarja, obrnite se do mene jaz bom na mestu in storil delo v vašo zadovoljnost. John Pavlič, 6206 Edna ave. Princeton 2184 W. (x99)

ZA STARI KRAJ.

POTNIKI — V stari kraj se more potovati. Potni listi se zopet lahko dobe. Vsak teden odpljuje po eden ali več parnikov Francoske družbe s starokrajskimi potniki. Tako na pr. odpljuje parniki: Rochambeau 6. sept., Chicago 10. sept., Savoie 13. sept., France 15. sept. Za njimi pridejo LaTouraine, LaLorraine, Espagne in Niagara. Za vsak parnik imam še nekaj kart na prodaj. Kdor želi potovati naj mi piše ker utednejo priti kake spremembe.

POSILJANJE DENARJA. — Kot z bandom zamenjen zastopnik 16 milijon-dolarke družbe American Express Co. za posiljanje denarja v inozemstvo, vam morem poslati denar v vse slovenske kraje zanesljivo, hitro in po nizki ceni in sicer:

100 Kron za	\$ 3.00
200 Kron za	\$ 5.90
500 Kron za	\$ 14.00
1.000 Kron za	\$ 27.75
10.000 Kron za	\$ 269.00
50 Lir za	\$ 6.25
100 Lir za	\$ 12.00
500 Lir za	\$ 58.00
1000 Lir za	\$ 115.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LISTI. — Onim ki nečejo sami imeti te sitnosti, prekrbim tudi potni list.

LEO ZAKRAJSEK,
70-9th AVENUE,
NEW YORK, N.Y.

GROZDJE NAPRODAJ

Pol tone ali več, kakor hočete.

E. A. Miller
Center Ridge Rd.
Dover Center, O.
O. S. Phone
Dover 75 X

FRANK E. WILKE,
ODVETNIK
Se priporoča Slovincem in Hrvatom.
Odpro zvečer od 7-8.
205 Yale Bldg. St. Clair & E. 82 St., 8115 St. Clair Ave.
Tel. Rosedale 3975

Neuroča se prigradi — bedito pripravljani.
Pain-Expeller
pomaga takoj pri vsakomučnem bolečinah.
Pazite na znak SIDRO.
Po vsaki lekarni ali poštici je 50c ali pa pošljite na
F. AD. RICHTER & CO.,
285-330 Broadway, New York

NAZNANILO.
Clanican dr. Srca Marije (stare) tem potom naznanjam, da se v nedeljo, 14. sept. vrši pobiranje assessmenta že ob 10. uri dopoldne. Pričetek seje točno ob pol 12. uri, to pa zato, ker se je na zadnji seji sklenilo, da se naše društvo korporativno udeleži blagoslovljenega novega prapora društva Macca-bees v Collinwoodu. Clanice, ki imate poročati eno ali drugo stvar, se vas prosim, da ste na mestu ob pravem času. Seestriki pozdrav
Fannie Trzebnik, tajnica. (108)

Front Soba se odda za 1 ali 2 fanti, brez hrane. 1240 E. 61st St. (107)

NAPRODAJ je avtomobil Studebaker, model 1914. Se proda po nizki ceni. 4 cilindri, za 5 oseb. Več se poizve na 1325 E. 53rd St. (107)

NA STANOVANJE in HRANO se sprejmejo 2 ali 3 fantje. 1545 E. 47th St. (107)

POZIV NA PREDAVANJE S SLIKAMI,

KI SE BO VRŠILO

v soboto 13. sept. '19. v J. Grdinovi dvorani

6025 ST. CLAIR AVE. OB 8:00 ZVEČER.

Na shodu bo tudi nastopila Miss Mary Gladwin, iz Akron-a, Ohio, ki je članica Ameriškega Rdečega Križa, katere se je nahajala v Srbiji časi te strašne vojne. Ona se je sedaj vrnila nazaj v Ameriko in hoče povedati našim ljudem svoj doživljaj.

Na tem predavanju se bo raztolmačilo našim ljudem o sedanjem položaju v Jugoslaviji. Kazale se bodo razne slike trpljenja našega naroda, kaj so počnili Madžari, Avstrijci in Nemci za časa vojne. Te slike so se rabile na mirovni konferenci v Parizu.

Poleg teh slik o trpljenju se bodo videle tudi krasne naravne slike iz našega Primorja, Dubrovnika, Belgrada, Ljubljane in drugih raznih mest. Slike so kolorirane in imajo zelo lep vtis za nas Jugoslovane, ker je to nekaj izvanrednega, kdor še ni videl teh krasnih pokrajin. Poleg tega se bodo kazale tudi slike naših narodnih noš, slike porušene Belgrada, itd. Videli boste tudi sliko od Dum-Dum patronov, katere je rabila avstrijska vojska in kakšne učinke ima ta kroglica. Te slike so grozne za videti. Ne bo človeka v dvorani, da ne bo imel solz v očeh, če ima le količjak srca v sebi.

VSTOPNINA JE 50c.

Dobiček gre ves za naše bedne v Jugoslaviji. Rojaki in rojakinje brez razlike pripričanja v soboto vsi na predavanje. Pridite zgodaj, da dobite sedeže.

Pripravljajni Odbor.

Vabilo a veliko slavnost

KATERO PRIREDI

Žensko Podp. dr. Collinwood,
ST. 283, L. O. T. M. MACCABEE,

OB PRILIKI RAZVITJA IN BLAGOSLOVLJENJA DRUSTVENE ZASTAVE

KATERO SE VRŠI

Dne 14. septembra '19.

V SLOVENSKEM DOMU, COLLINWOOD, OHIO

Zabave se obeta dosti za stare in mlade, za žejne in lačne bo tudi dobro preskrbljeno. Vabijo se vsa cenjena društva, kakor tudi posamezniki. Torej vsi na dan in v Slovenski Dom 14. septembra, 1919.

PROGRAM:

1. Pozdravni govor predsednice.
2. Pozdravni govor tajnice.
3. Nastop botre.
4. Deklamiranje deklet.
5. Nastop raznih govornikov.
6. Pobratija zastav.
7. Poje slovensko Pevsko društvo "Soča".
8. Ples in prosta zabava.

Društva se zbirajo ob eni uri popoldne pred Kunčičevo dvorano na stop 117 in ob dveh odkorakamo v cerkev in potem v Slov. Dom.

ODBOR.

18CE SE ŽENSKA kot gospodinja v hiši pri udovcu z dvema otrokoma. Imam svojo hišo. Tudi poroka se ne odreče pozneje pošteni ženi. Poizve se na 1733 E. 45th St. (108)

NAPRODAJ je saloon in trgovina z vso opremo in stanovanjem 5 sob. Izvrstna prilika za Slovence, ker je v sredini slovenske naselbine. 1316 E. dobi \$5.00 nagrade. Frank Cikaga, 1008 E. 103rd St. Collinwood. (108)

RAD BI ZVEDEL za Johna Vidmar, ki se je prej nahajal na 6801 Bonna ave. Kdor mi naznanja njegov nastop, dobi \$5.00 nagrade. Frank Cikaga, 1008 E. 103rd St. Collinwood. (108)